

Projekt

z dnia 16 czerwca 2025 r.

Zatwierdzony przez **Burmistrz /-/ Paweł Wójcik**

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CHMIELNIKU**

z dnia 24 czerwca 2025 r.

**w sprawie rozpatrzenia wniosku o uznanie za pomnik przyrody drzewa gatunku Grusza polna
położonego w msc. Borzykowa gm. Chmielnik**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) oraz art. 44 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uznaje się, że wniesiony w dniu 29.04.2025 r. wniosek w sprawie uznania za pomnik przyrody drzewa gatunku Grusza polna położonego w msc. Borzykowa, nie zasługuje na uwzględnienie.

§ 2. Uzasadnienie sposobu rozpatrzenia wniosku stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Miejskiej w Chmielniku do powiadomienia wnoszącego wniosek o sposobie jego rozpatrzenia oraz przesłania treści uchwały wraz z załącznikiem.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 29.04.2025 r. do Urzędu Miasta i Gminy w Chmielniku wpłynął drogą elektroniczną (e-mail) wniosek, skierowany do Rady Miejskiej w Chmielniku, o uznanie za pomnik przyrody drzewa gatunku Grusza polna (*Pyrus communis*), które jest zlokalizowane pod współrzędnymi geograficznymi N50°33' 06.5" , E21° 46' 45.1", na działce nr ewid. 152/3 (pas drogowy drogi gminnej publicznej Borzykowa-Kostera), obręb geodezyjny Borzykowa, gm. Chmielnik.

Zasadnicze znaczenie przy ustanawianiu pomnika przyrody ma uznanie organu, który podejmuje stosowną uchwałę. Nie ma w przepisach prawa precyzyjnie opisanych przesłanek, które pozwalają na określenie, które drzewo może stanowić pomnik, a które nie. Zasadniczymi przesłankami, jakimi powinna kierować się rada gminy, są przesłanki określone w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478). "Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie". Jednocześnie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody reguluje wyznaczniki, jakimi powinny się wyróżniać poszczególne twory przyrody, aby móc zakwalifikować je jako pomniki przyrody. Projekt uchwały o ewentualnym ustanowieniu pomnika przyrody jest uzgadniany z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Z kolei zgodnie z art. 44 ust. 1 ww. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Ww. uchwała określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ww. ustawy. Przepisy nie regulują kwestii czasu, w jakim rada gminy powinna ustanowić pomnik przyrody.

Istotne jest, aby przed podjęciem uchwały o ustanowieniu pomników przyrody przeprowadzić rzetelną analizę dotyczącą spełnienia kryteriów uznania drzew za pomniki przyrody. Ważne jest także zapewnienie czynnego udziału właścicieli nieruchomości w procedurze.

Dokonując analizy stanu faktycznego oraz danych zawartych we wniosku członkowie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Miejskiej w Chmielniku przeprowadzili wizję lokalną w terenie. Mimo imponującego obwodu pnia przedmiotowego drzewa, ochrona pomnikowa w tym przypadku nie jest konieczna. Brak potencjalnego zagrożenia ze strony działalności człowieka wynika z faktu, iż wskazane do objęcia prawną ochroną drzewo rośnie na terenie Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, przez co zostało już objęte ochroną. Na ww. terenie obowiązują zakazy, w tym zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych – patrz § 4 ust. 1 pkt. 2 Uchwały Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. Stwierdzono również, że grusza znajduje się w złym stanie fitosanitarnym, co może zagrażać jej dalszemu rozwojowi oraz stanowić potencjalne źródło chorób i szkodników dla innych roślin w okolicy.

Poza opisaną powyżej formą ochrony przedmiotowego drzewa, wnioskowana grusza polna rośnie w pasie drogowym drogi gminnej publicznej Borzykowa-Kostera i jej ewentualne usunięcie, zgodnie z art. 83a ust. 2a ww. ustawy o ochronie przyrody, jest możliwe jedynie po uzyskaniu uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach.

Priorytetem winno być dążenie do zachowania równowagi między korzyściami płynącymi z objęcia ochroną prawną drzewa, a warunkami wynikającymi z położenia drzewa w otoczeniu podwyższającym poziom ryzyka. Ochrona przyrody winna korespondować z działaniami podejmowanymi przez zarządzających infrastrukturą techniczną, znajdującą się w bezpośrednim sąsiedztwie drzew, np. w ramach utrzymania drogi czy konserwacji i utrzymania sieci energetycznej przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie drzew. Nie można pomijać także aspektów zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, a biorąc pod uwagę położenie przedmiotowego drzewa w bezpośrednim sąsiedztwie infrastruktury drogowej i energetycznej, należy podkreślić, że drzewo zlokalizowane jest w strefie ryzyka wymagającej prowadzenia pielęgnacji prewencyjnej, stałego monitoringu i ciągłej oceny zagrożenia złamaniem lub upadkiem.

Inicjatywie nie można odmówić słuszności, jednakże niemożliwe jest na obecnym etapie uwzględnienie niniejszego wniosku. Odmowa ta nie zamyka jednak drogi do utworzenia pomnika przyrody w przyszłości.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie przedmiotowej uchwały o nieuwzględnieniu wniosku jest uzasadnione.